

Manuel Zelaya, president deposat d'Hondures, adreçant-se als seus seguidors, el dia 1 d'agost propassat, a Nicaragua.

Senyor president, ara heu muntat el vostre quarter general ací al nord de Nicaragua, a uns pocs quilòmetres de la frontera amb Hondures. Intentareu, com ja heu fet diverses vegades aquestes darreres setmanes, tornar pel vostre compte a Hondures?

—Podria travessar la frontera avui o demà, però estic amenaçat. Els colpistes volen matar-me o si més no capturar-me, com ja han fet una vegada. Vull preparar el meu retorn de manera pacífica. Hondures ha de saber que estic preparat per a tornar a prendre possessió del país en el moment oportú. Ara organitzem la resistència.

—El vostre homòleg costa-riqueny Oscar Arias ha presentat un pla de pau que us hauria de tornar al vostre càrrec. Creieu que és possible una solució negociada?

—Acceptem el pla d'Arias. Les negociacions són l'única via. Però només funcionarà si la comunitat internacional augmenta la pressió sobre els colpistes. S'ha de preocupar que els colps d'estat no degeneren en una epidèmia, això fa-

“Del colp militar n’ha sorgit una dictadura que oprimeix el poble”

Manuel Zelaya (Catacamas, Hondures, 1952) fou elegit president d'Hondures en unes eleccions dutes a terme el 2005 i expulsat del país per un colp d'estat el dia 28 de juny. Des de l'exili Zelaya explica el seu pla per a recuperar la presidència.

ria perillar l'estabilitat i la seguretat de tot el continent. Si comencen a propagar-se de nou colps d'estat, revolucions i alçaments a Llatinoamèrica, els EUA i Europa en pagaran un preu alt.

—El pla de pau preveu que cedi una part del poder, per exemple, ja no podríeu designar cap ministre...

—Hi estic d'acord. Sóc polític, sóc tolerant.

—Per tant, veieu una oportunitat de diàleg amb el nou règim?

—Per a això la pressió internacional ha de ser més gran. Els colpistes s'han trobat que Washington els lleva el visat diplomàtic; també les sancions tenen els seus efectes: a molts ports la mercaderia no es descarrega quan ve d'Hondures. La marca alemanya Adidas, igual com Nike i la marca de roba Gap, han anunciat que anul·laran les comandes de les fàbriques hondurenyes si no s'hi restableix la democràcia.

—Els vostres seguidors afirmen que l'ambaixador nord-americà i polítics de dretes influents als EUA estaven informats del colp d'estat amb antelació.

—Abans del colp hi havia molts rumors i moviments inusuals a l'exèrcit. Estic segur que el govern d'Obama ho sabia, però no estava d'acord amb el colp.

—El secretari general de l'Organització d'Estats Americans i la secretària d'Estat nord-americana, Hillary Clinton, us han criticat perquè heu volgut tornar a Hondures pel vostre compte, per la frontera amb Nicaragua. No origineu més virulència amb aquestes d'accions?

—Els no saben res del patiment del poble hondureny ni de les víctimes que hi ha a Hondures per recuperar-me. Del colp militar ha sorgit una dictadura que oprimeix el poble i viola els drets humans. És sobre açò que s'haurien d'informar Hillary i l'OEA.

—Els EUA han condemnat el colp d'estat. N'hi ha prou per a vós?

—El president Obama té bona fe, però no negocia de manera prou decidida. Hauria d'empaitar els colpistes sense vacil·lar perquè no es tornen a repetir aquests colps d'estat.

—El Congrés hondureny i el Tribunal Suprem us retrauen que també vau infringir la Constitució. Volíeu que el poble, a les pròximes eleccions del novembre, decidira també si es convocava una assemblea constituent.

—Per això tampoc no es pot permetre un colp d'estat. Jo no he infringit la Constitució.

—Si torneu a Hondures, aprovareu una reforma de la Constitució?

—Vull que el poble participe activament en la democràcia. És un procés històric, no es pot evitar.

—Però també volíeu canviar la Constitució perquè us pogueren tornar a elegir; d'ací vénen el retrets.

—Mai no he buscat això, ni ho faré mai, perquè la Constitució ho prohibeix.

—Entre la gent més important que us dona suport hi ha Hugo Chávez. Per això se sospita que voleu un règim populista semblant. Com és de forta la influència de Chávez en el vostre règim?

—Absolutament nul·la. Aquestes acusacions són només un truc per a desviar l'atenció dels vertaders motius del colp. Chávez és el cap de turc. Els qui s'immisceixen a Hondures són els EUA. El 70% de les exportacions hondurenyes en vénen. Tenim un acord militar, un de comercial i un d'immigració amb Washington.

—Veneçuela subministra petroli abaratit a Hondures. Açò fa que depengueu de Chávez.

—Això és una altra mentida. Veneçuela cobreix només el 15% de la nostra demanda. El 85% restant el porten empreses nord-americanes.

—També sou un admirador de Fidel Castro. Com són les vostres relacions amb Cuba?

—Hi tenim molt bones relacions, igual que amb Europa i els EUA. No tinc problemes amb cap país del món, només amb l'elit econòmica d'Hondures que s'enriqueix a costa dels pobres. No els vull fer desaparèixer, només vull que canvien d'actitud. La riquesa ha d'estar més ben repartida. Els partits polítics que governen Hondures des de fa segles només defensen l'elit econòmica.

—Ara bé, Roberto Micheletti, que va encapçalar el colp d'estat, i vós pertanyeu al mateix partit polític. Tots dos sou de classe alta. Vós mateix veniu d'una família de ramaders rics. Quan descobríreu el vostre amor pels pobres?

—Fou una llarga pressa de consciència. El model econòmic neoliberal ha fracassat, necessitem una política social per als perjudicats en la nostra societat. Per això aspire a un nou model de desenvolupament, una part del meu govern em segueix en açò. Però els neoliberals només volen augmentar la seua fortuna, per a ells no es tracta de desenvolupar el país. A Hondures l'economia és domi-

nada per un pocs grans empresaris. Això afavoreix els consorcis multinacionals, controlen el mercat i creen més pobresa. Jo crec en l'empresariat i en el liberalisme econòmic. Però ha de ser més just i per a això hem de canviar les lleis.

—Què passaria si no poguéu tornar? Cridaríeu els hondurenys a l'alçament?

—Segons la Constitució, el poble té dret a la resistència i a la rebel·lió si algú s'apodera del poder de l'estat amb violència.

—Però aleshores pot haver-hi una guerra civil.

—Aquest perill existeix si els colpistes s'imposen. Aleshores hi ha l'amenaça d'un conflicte llarg, perquè no ens posarem de genolls, no tenim por dels fusells. L'exèrcit d'Hondures només té 7.000 homes. Si haguérem pres les armes, fa temps que els quatre soldats haurien fugit. Però volem expulsar el règim pacíficament i amb honradesa. Dones, xiquets, joves, estudiants, treballadors, tots ens hem unit en un front civil contra el colp. Fins i tot la meua mare, que té 80 anys, ix al carrer per fer la resistència pacífica.

—El govern colpista afirma que la resistència és petita. Quasi no hi ha hagut morts ni ferits.

—Unes 1.000 persones resten tancades a les presons, quatre joves moriren en una marxa de protesta. Tem que encara n'hi hagen mort més. No sabem exactament què hi passa, al país, els colpistes controlen la majoria dels mitjans.

—Les forces armades són darrere el colp d'estat?

—L'exèrcit està dividit, molts oficials joves no estan d'acord amb el colp. Es poden alçar qualsevol dia contra la direcció de l'exèrcit.

—Si torneu a Hondures, fareu que els colpistes siguin jutjats?

—Evidentment. Hauria de ser un judici internacional, per a intimidar aquells qui vulguen seguir els seus passos.

—Què eixirà a les eleccions planejades per al novembre? Esteu d'acord que les hagen anticipades?

—Per a mi poden ser demà, no hi participaré. Treballa en un gran pla de reformes socials. Simplement canviem d'estratègia, però la lluita continua.

Jens Glüsing

Traducció de Beatriu Vallès